

מסורת הש"ס

(א) מנחות קח: (ב) [ברכות יא: (ג) "ניא שבנכסין], (ד) סנהדרין כ. מ"ק כו., (ה) שם ושם תענית ל:, (ו) [ז"ל למקדן] (ז) [משלי ללא], (ח) [מאורע פרשה ו], (ט) [נגעים פ"א מ"ג], (י) [ויקרא ג], הך תיבת נבסחים שייך אחר תיבת נקיר שמה ע"ש קיאל: וכאן ז"ל שבת סו.,

תורה אור השלם

1. בִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ
כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם
לְאַחֲזָה וְנִתְּתִי נָגַע צָרַעַת
בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזֹתְכֶם:
וַיִּקְרָא יְד לַד

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ר' מאיר וכו' דלי וכו' הס"ד ואח"כ מ"ה צבית ארץ וכו' הוי בית עלייה לנח הד"א:
(ג) ד"ה אפינו ממשא וכו' ממשאלא ממי עלייה דקמיה מעולה הד"א:
(ג) ד"ה כשן וכו' אכל כל העם וכו' הס"ד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' היינע. צ"ל הצבוע
(ועי' ר"ן):

פירוש הרא"ש

מִתֵּנִי חֲנוּדָן מִן הַבֵּית.
 יִשָּׁן יִשָּׁן לַיִל: מוֹדֵר
 לְשֹׁכְנֵי הַבֵּית לְלֹא כֶּלֶל
 כִּי הוּא: וְהַכּוֹסִים אוֹמְרִים
 עֲלֵיהֶם בְּבֹל בֵּית: וְהֵלֵךְ
 מִבֵּית מוֹרִים מְחֹדֵד וְהָיָה
 לֹא הוּא כֶּלֶל מִן הַמְּדַבְּרִי
 אֲלֵּי כִּי הוּא כֶּלֶל בֵּית: וְהָיָה
 הַחֲדָר וְהַל חֲלִיעַ [כ"ב
 פֶּסֶק] אֲחֻלָּה בְּלָקוּן בֵּית אֶדָם
 אֲחֻלָּה כֶּלֶל בֵּית: מִיָּה
 לְרִבּוֹת אֶת הַחֲזִיעַ: לְגַבִּי
 נִשְׁמַע מִמֶּנִּי: וְהָיָה
 כִּי אֵינֶנּוּ אֵינֶנּוּ קֹרֵן הָיָה
 כֶּלֶל מִן אֶדָם לֹא הוּא
 כֶּלֶל: לִיבֵר אֶדָם
 מִתְּשַׁע מִשּׁוֹם שֹׁמֵר
 בֵּית בְּיָמֵי מִתְּשַׁע בֵּית לֹא
 יִדְּעוּ אֶת אֲחֵר מִן סֵט
 יִדְּעוּ יוֹדֵל לֹא מִן עֲלִיָּה
 וְהָיָה כִּי־הָיָה לִדְּעוּ עֲלִיָּה
 כֶּלֶל בֵּית דָּרִי רִבֵּן
 אֲפִלּוּ לֹא מִן בֵּית סֵט
 יָמֵי: אֲמַי מִקְוֵה
 שְׁבֻבָתָם: וְהָיָה אֶל־
 שְׁבֻבָתָם: וְהָיָה עֲלִיָּה
 אֲלֵּי שֹׁמֵר לִדְּעוּ לִשְׁמֵר
 רִבֵּנִי לֹא מִן אֲחֵר מִן

לִפְסוּקֵי עֲלִיָּה דְגִרְעָא מִשּׁוּם
שֵׁשׁ לוֹ יְכוּל לִיתֵּן לוֹ וְהִי
כְדֵאִיחָא (ט) בְּפִסְחִים גַּד גְּדִי
תַּמִּיד מִטָּה מוֹצֵעַת לְנִקְיוֹת:
רֵאשׁוֹנָה: כָּל הָעַם. הַמִּצְרִין
אֵלֶּא וּזְקָפוֹ. כְּלוֹמַר מִנִּיחוּ כ
גְּבִי מִטָּה שְׁנִקְלִיטֶיהָ יִצְחָק ו
אֶבְרָהָם

מותר בדרגש. מפרש צגמר

דעזי

מרתני' מוסר צעליה. שאין עלייה בכלל בית: הנור מן עלייה כו'.
בדברי הכל אין דאי בכלל עלייה: גב' ר"מ היא. לאמר עלייה
לאחר שכלל בית היא: דאי וכו'. בבית ארץ משמע דמחובר בארעא
הוא בית: עלייה דלא מייחד בארעא לא הוי בכלל בית ארץ ולהכי צעי
קרא לרבווי דהואיל דסמיכא אקירות

הָיְתָה מִטְמָאָה: הָאֹמֶר לַחֲזִירוֹ בֵּית
שֶׁבְצִיטִי אֵינִי מוֹכֵר לָךְ מֵרֶאֱשֵׁי עֲלִיָּה.
מִשּׁוּם דְּלֹא־מֵרֶאֱשֵׁי בֵּית בְּצִיטִי מִשְׁמַע עֲלִיָּה
בְּצִמְחָן בִּצְיִי: טַעְמָא דְּלֹא־מֵרֶאֱשֵׁי בֵּית בְּצִיטִי
אֵלֶּה אִם אִתֵּי בֵּית בִּצְיִי סָסֵס אִין יִכּוֹל
לְהִרְאֹתָ לּוֹ עֲלִיָּה: דְּלֹא־עֲלִיָּה בְּכֻלָּ
בִּצְיִי: יִימָא ר"מ הִיא. דְּלֹא־מֵרֶאֱשֵׁי
עֲלִיָּה [בְּכֻלָּ בִּצְיִי]: אִפִּי' יִימָא רִבְנָן.
לֹא יִימָא עֲלִיָּה מִמֶּשׁ. (א) מִאי עֲלִיָּה
דְּקִתְנִי: מַעֲוֵלָה שֶׁבְּנִכְסֵי. הָיְתָה
הַשְׁתַּחֲבֹת שֶׁבְּצִיטִי כִּרְךְ לִיתֵן לוֹ הִיא
דְּקֹא־מֵרֶאֱשֵׁי בֵּית בְּצִיטִי. אֲבָל אִי הוּא אִמֵּר
בֵּית סָסֵס הִיא יִכּוֹל לְהִרְאֹתָ לּוֹ עֲלִיָּה
מִמֶּשׁ דְּעִלְיָה בְּכֻלָּ בִּצְיִי: מִתְרַבֵּי'
מִוֹמֵר דְּרַגְשָׁא. דְּלֹא־מֵרֶאֱשֵׁי בְּכֻלָּ
מִיטָה: דְּרַגְשָׁא בְּכֻלָּ מִיטָה. וְאִסְכּוּר.
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדְּרַגְשָׁא דְּבִרֵּי הַכֵּל אִין
הַמִּיטָה בְּכֻלָּ דְּרַגְשָׁא: גְּבִי' עֲרַסָא
דְּגִדְרָא. מִיטָה שְׁעוֹרֵכִין אֹתָהּ לִמְזַל
דְּאִין שׁוּם אִדָּם יֵשֵׁן עֲלֶיהָ: כְּשֶׁן
מִזְמָרִין אֹתָהּ. (א) לְכ"ג כְּשֶׁהוּא אֲבָל (א): כֹּל
הַדַּעַם כו' יִתֵּב עֲלֶיהָ. בְּתַמִּיזָא מִכְּלָל
דְּרַגְשָׁא לֹא־עֲרַסָא דְּגִדְרָא: הִיא: אִנִּין
יִבְעִינָן (א) מִשּׁוּם דְּכִתְבִּי' וִינִין לְמִדָּה
גִּפְשָׁא. הִ"ג אִף עַל גַּב דְּכוּלָּה שְׂתֵּא לֹא
יִתֵּב עֲלֶיהָ הַשְׁתֵּא יִתֵּב: לֹא הִיא
כּוּפָסָא. מִמֶּשׁ הַכְּרַעִים מִלְּמַעְלָה: אֲלֵא
וְחֻקָּפּוֹ. שְׁמַעְמִידוֹ עַל שְׁנֵי כְרַעְיָי וְדִי:
וְאִי אִתְרַם עֲרַסָא דְּגִדְרָא. דְּמִיטָה חֲשׂוּבָה
הִיא כ"כ אֲמַאי אִין כִּרְךְ לְכַפּוּתָהּ:
וְהַסְתִּיגָא וכו'. וְזוֹ גַּמִּי הוּאִיל וּמִיטָה
חֲשׂוּבָה הִיא כִּרְךְ לְכַפּוּתָהּ אֲלֵא שְׁמַע
מִינֵיהּ דְּרַגְשָׁא לֹא־עֲרַסָא דְּגִדְרָא: הִיא:

כופה אלא כל מטות שיש

עצב צעבדי אני מוכר לך מת מראהו מת ואם איתא ליחוי הי נפל והי
השתא דחית להכי עלייה נמי דגריעא יד בעל השטר על המחמונה
לאלוקמה לדרב הווא כרבנן דאם כן למה לי צייתי דקאמר אפי' בית נט
הרמב"ן ז"ל דאפי' למסקנא דהתם הא דרב הווא כרבנן אחיא דאיכא
בצי לוקח מראה עלייה דגריעא הילכך כיון דלפום מסקנא דהתם איכא
בית. וכן פסק הרמב"ם ז"ל [פ"ט מהלכות נדרים הלכה ט"ו]: **ערסא דגזא.**
ואלאה יואלא (שבת דף סו.) גד גדי וסנוק לא: **כשהיו מצרין אוסו.** לכהן ג'
לא יסיו עלה. עד עכשיו לא ישב על אוסו מטה שהרי מונחת היא לש

עליה וירידה ואזר ליתן לו המעלה שבין שני בחים דהיינו בית ואלויה מיהו בית הגרוע
 שכלו כמחולל דעל דעת השער בעל התפארת: עיראא דגרא. אמתו תשיבה ליתו לזוז הגרוע
 סימון אלן דעל דעתימא קרן שמיט וזית וזית השומרים אמתו בקיות כלן מימינם
 ושהויה בברך אהרה. גשן כסן גדול [הכלל] מתענה אמתו אמתו אמתו אמתו אמתו
 וזלזל: ההוא יומא. גשן לו להטבחא וזכרעה ונזמיתו ימיב עזיה: הרדש אלן הרה בופוה
 שן שפוא ארזין לפרס וקופו בע צר דל"כ אלה ליה לזמניו וקופו דיו בקראמקאן לקטן
 וזול לקטן יחאם שמן ארזין יהיה ירעה אלה אלא שאזי כרן זמני הקולטין הקצונין לקטן
 ירעה אלן דעל עטוריה ואלן אלה טעונה ליה צרך לוקוסף:

ערכא דללא ואינו בכלל מיטה סתם: ערסא דגדא. מיטה העשויה לכבוד ולמוזל ואין יושבין
בצי כפייה דדרגש העור תלוי בלולאות ודיו שזקוק ויקשרנו למעלה ממ

הנודר מן הירק פרק שביעי נדרים

ר"ן
נו.

במתנ"י מן הדים מוסר בעלייה. לרצני מאיר עלייה לימא בכלל ורצני פליגי עליה דסצירא להו דעלייה בכלל בית מיהו מודו דההנודר מן העלייה מותר בצית: דרגש. מפרש בגמ': מוסר ליכנס מוד אלפיס אמה הסמוכים לעיר: לעצורה. מוד שבעים

אמה ושיריים סמון לעיר: מן האגף ולפנים. מסתימת הדלת ולפנים אכל מה שעומד לחון כשהדלת נועלת מותר זו: גמ' צניע. דכתיב צננעי בתים דהיינו צניע ארץ אחוזתכם. לרבות את הילע כך היא הגירסא צננעוהו. ואמרו בתוספות דלא גרסי' ליה דלא ת"כ (כ"י) תניא איפכא צניעוהו הציט ולא בקירות הילע. ולפיכך כתב הרב ר' משה בר שניאור ז"ל דלא גרסינן הכא ילע אלא צנוע כלומר ציט צנוע צמיי צנעונים ואקטריך לרצוי' דסד"א וילף מנגעי צגדים שהצנעונים אינן מטמאין צגגדים"י דכתיב אמר ופשתים" מה פשתים שלל נשתנו חף צמר שלל נשתנה קמ"ל רצויא: צניע צניע קציב כלומר

יה לימא רבי מאיר
מאי עלייה ^במעולה
ודר מן המטה מותר
איר וחכ"א הדרגש
מן הדרגש מותר
דרגש אמר עולא
ה רבנן לעולא הא
אותו כל העם
א מיסב על הדרגש
לה ההוא יומא יתיב
מידי דהוה אבשר
עין אכיל ואי בעי לא
היבנין ליה אלא הא
היה כופהו אלא
דרגא הוא והתניא
א מטות בלכד הוא
וכופה את לא קשיא
מיד

נתאמר ליה לוקח קאמרת שאני לוקח דיד צעל השער על התחמונה
שפוסם הך מסקנא דאמר^י דעלייה ממנא קאמר דגריעא משמע דליכא
דעלייה בכלל בית הוא ואי הכי אפשר דקיימא לן כר' מאיר. מיהו כתב
וימר דהאי דנקט בית צבייה ולא נקט בית סתם לא מצינא קאמר לא
כי האי גוונא למעלייתא משמע כדאמר^י התם הגדול הקדים אפי' הכי
מזיממר דמימריה דרב הונא כרבנן אתיא נקטינן כוותייהו דעלייה בכלל
הגיגין היו להציע מטה למול הבית. גזא מול דומה לו בסוף פרק במה
[ג' נל למלך] שאירע לו אכל. ומתני' היא צפרק כהן גדול: כולם שם
הבית והשחא דלכל הוא יתיב עלה מהיכא תיפוק לן: נוטל קריטיוו.
ממר

[illegible]

עין משפט
גר מצוה

יג א ב מיי פֿט מ'הל
דערס הלל טו טושע
ייד סימן ריד טעף מח:
ג] מיי פֿייד מ'הל
זערט יג:]
יד ד מיי פֿכא מ'הל
מכירה יל טושע
ח"מ סימן רז טעף יב
בגכה:
זו ה מיי פֿט מ'הל
דערס הלל טו:
זו ו מיי פֿייד מ'הל אל
הל ח ופֿט מ'הל
מלכס הלל ד
יז ד מיי פֿה מ'הל אל
הל י"ח טנג עשין
דרבנ טושע ייד סימן
שפֿט טא:

מוסף רש"י

לימאר ר' מאיר היא. דל
 שרן נמה לי למימר,
 שפוטא אלז' ר' מאיר
 אלטערק' דלעג' דלמר שרן
 אלז' ככלל בית, אלז'
 דלמר בית צבתי אפלו
 עליה שמעת ומרסאו עליה,
 דל צעל תסער על
 התבחושו. ימאל דלעלע
 דר' מאיר נקט לתלמי
 אפילו רבסון.
 חימא דרשן, ואלטערק'
 דלמי בית צבתי המעולה,
 דלמא צבתי שפוטא המיוחד
 תכחשו שצכו, ומייר
 שפוטאו על כספו אל צבטר
 אלז' תלזן (ערה), ערסא
 דרדא. וסגניו היו לערוך
 שרן ושלזן בית ואלז' היו
 שמתקנין צבתי אלז' אלז'
 תלזן בית מונח משום
 גזל, מל דרדומה על אזה
 (שבת סז.) מזל היו וסוקן
 (ערוך סז.) כולא
 שואת אלז' ריב עלה. דל
 הסה לא יצב על אזה
 מיט שרן ומונח היא
 על בית, דהריו יומא
 ריבית עלה. וסאמא דלכל
 דל בעיני אלז' תלמידיה על
 הוואלח מוטון (ערה).

תוספות

הנודד מן הכית מותר
בעלייה. לעלייה
אינה צללו בית:
ברית
לרבות היציע
ברית
לרבות העלייה. הק' ה"ר
יחא הא דרשנין בקירות
הבית ולא בקיר היציע
ואמר הר"ם דכהן ברית'
איחא בת"כ ורגסנין לא
היה כנעו נראה לו ולא
לאורי מכאן אמרו בית
אכל אין פותחין לו חלונות
לראות גענו בבית להביא
חצר הצדוק צדקה להביא

כבריתו אף צמר כבריתו
לרצויו ושמה ה"נ גרסינן
לך מראה עלייה ואמר
תסתם בית מכל לו וקשה
אפילו בית סתמא נמי כיון
על הסתתונה כבית סתם
ואו כי [נמין] מראהו עלייה
אדלפי' הכי מראהו גרוע
י מפרשין שפיר. ה"ר"ם:
אי ערשא דלנלא נישא דלא